

Govern d'Andorra
El Cap de Govern

CONSELL GENERAL	
REGISTRE D'ENTRADA	
Data d'entrada:	15/12/2011
Hora d'entrada:	12.15h.
Núm:	1284

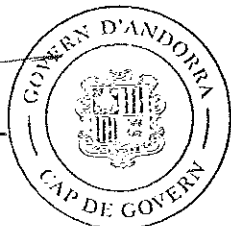
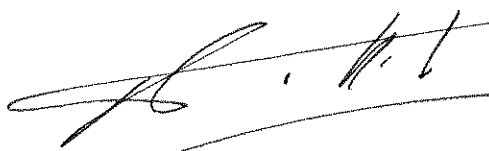
Andorra la Vella, 13 de desembre del 2011

M.I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
Síndic general

Molt Il·lustre Senyor,

D'acord amb el que disposa l'article 92 del Reglament del Consell General, tinc l'honor d'adjunt trametre a la V.M.I.S. el Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, aprovat pel Govern en la sessió del 7 de desembre del 2011, juntament a l'exposició de motius, així com la memòria corresponent, que contenen, a l'entendre del Govern, la informació necessària perquè el Consell General s'hi pugui pronunciar.

Atentament,

Antoni Martí Petit

Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni

Exposició de motius

El procediment de mesures provisionals que regula l'article 63 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, ha resultat, a la pràctica, poc operatiu: amb freqüència, el termini que transcorre des de la sol·licitud fins a l'adopció d'aquestes mesures és quasi tan llarg com el que dura el procediment principal. Es pot dir, per tant, que, en aquests supòsits, les mesures provisionals no compleixen adequadament la funció que tenen assignada, cosa que pot ocasionar greus perjudicis al justiciable.

És cert que l'article 64 de la Llei permet al batlle, en casos de necessitat o d'urgència, adoptar mesures amb caràcter pràcticament immediat, fins i tot *inaudita altera parte*, però els òrgans jurisdiccionals han mostrat una prudència molt comprensible a l'hora d'adoptar mesures sense escoltar una de les parts afectades, i les limiten a supòsits veritablement excepcionals, de forma que el procediment de l'article 64 no serveix per pal·liar les insuficiències del procediment de l'article 63.

Per això ha semblat necessari regular de bell nou el procediment de l'article 63, amb la finalitat de fer possible l'adopció ràpida de mesures per regular provisionalment aspectes com l'ús del domicili conjugal, la guarda i custòdia dels fills menors, o l'atribució de pensions alimentàries, mentre es tramita la separació. Aquest nou procediment està guiat pels principis d'oralitat i immediatesa, i té com a acte central una compareixença conjunta de les parts davant del batlle.

Es tracta d'una innovació important, que ha de permetre una reducció molt substancial del termini d'adopció de les mesures provisionals, al qual s'ha volgut donar una gran flexibilitat per tal que el batlle pugui protegir amb celeritat els interessos que ho necessitin i evitar situacions de desemparament.

Ha semblat oportú aprofitar aquesta modificació de la Llei qualificada del matrimoni per aportar petites addicions puntuals a alguns altres dels preceptes que regulen aspectes processals. Així, s'introdueix a l'article 51.1 un nou element en el ventall de mesures que pot adoptar el batlle amb caràcter provisional, concretament la prohibició a un cònjuge d'entrar en contacte amb l'altre o amb els propis fills. S'introdueix també un nou apartat a l'article 61, per tal de preveure expressament la possibilitat que els cònjuges presentin una demanda conjuntament quan es tracta de procediments de mutu acord, tal com ja s'estava fent a la pràctica. Finalment, es creen dues noves disposicions addicionals; la primera té per objecte introduir una mínima regulació en la pràctica de la prova, i facilitar-la en determinats supòsits, mentre que la segona compleix l'objectiu d'estendre el procediment de mesures provisionals regulat per la Llei a l'adopció de mesures en relació amb els fills comuns de persones que no estan unides per matrimoni ni per una relació estable de parella.

Amb aquesta finalitat s'aprova aquesta Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, amb el contingut següent:

Article 1. Modificació de l'article 51.1

Es modifica l'article 51.1 de la Llei qualificada del matrimoni, que queda redactat de la manera següent:

"1. La jurisdicció civil, a instància del cònjuge que ha formulat demanda de nul·litat, de separació o de divorci, o que es proposi formular-la, apreciament la necessitat i la urgència del cas i tenint en compte els interessos familiars més necessitats de protecció, pot disposar les mesures provisionals que consideri oportunes en relació amb la separació dels cònjuges, amb l'atribució de l'ús de l'habitatge familiar i, oït el Ministeri Fiscal, amb la guarda i cura dels fills menors d'edat i el règim de visites, amb la contribució dels cònjuges a les càrregues del matrimoni i a les despeses extraordinàries dels fills, i la fixació de la pensió per als fills. L'òrgan jurisdiccional pot igualment prohibir a un dels cònjuges entrar en contacte amb l'altre o amb els propis fills, en cas de perill greu per a la seva integritat física o psicològica."

Article 2. Introducció d'un nou apartat a l'article 61

S'introdueix un nou apartat a l'article 61 de la Llei qualificada del matrimoni, numerat 1 bis, i situat entre els apartats 1 i 2, amb el text següent:

"1 bis. El procediment per a l'aprovació del conveni a què es refereix l'apartat precedent s'inicia bé per mitjà d'una demanda conjunta adreçada al batlle, acompanyada del conveni i de les proves escaients, o bé mitjançant un escrit conjunt dels cònjuges en qualsevol moment en el marc d'un procediment contenciós, en el qual s'interessi la continuació del procés de mutu acord, i acompanyat del conveni i de les proves escaients. En particular les parts han d'aportar els documents que acreditin la seva nacionalitat i residència, la celebració del matrimoni i la filiació dels fills comuns, quan procedeixi; han d'aportar també els documents que permetin valorar la capacitat econòmica de cada un d'ells, les necessitats econòmiques dels fills a càrrec, quan escaigui, i qualsevol altra circumstància que considerin oportuna."

Article 3. Modificació de l'article 63

Es modifica l'article 63 de la Llei qualificada del matrimoni, que queda redactat de la manera següent:

"Article 63

1. El cònjuge que es proposi presentar una demanda de nul·litat, de separació o de divorci pot sol·licitar prèviament l'adopció de les mesures

provisionals a què es refereix l'article 51 mitjançant un escrit adreçat a la Batllia; aquesta sol·licitud també la pot formular conjuntament amb l'escrit de demanda. Qualsevol dels cònjuges pot fer-ho així mateix en qualsevol moment posterior, durant la substanciació del judici principal, abans que recaigui sentència.

2. Si la sol·licitud de mesures provisionals es presenta abans de la demanda, s'assigna, per torn, al batlle que correspongui, el qual serà també competent per resoldre sobre la demanda principal, si es presenta durant la tramitació de les mesures provisionals o dins del termini previst a l'article 51.2. Si la sol·licitud de mesures provisionals es presenta conjuntament amb l'escrit de demanda, o amb posterioritat a aquesta demanda, és competent per resoldre-la el batlle que coneix la causa principal.

3. Un cop rebuda la sol·licitud de mesures provisionals, el batlle cita els cònjuges i, quan hi ha fills menors interessats, el Ministeri Fiscal, en una compareixença conjunta que té per objecte exclusiu l'adopció d'aquestes mesures. La compareixença s'ha de celebrar dins dels deu dies hàbils següents a la data de la sol·licitud, i els cònjuges han d'assistir-hi acompanyats dels seus advocats i proveïts de tots els elements de prova de què es vulguin valer i que estiguin a la seva disposició. En el cas que algun dels cònjuges, degudament citat, comparegui sense advocat, serà assistit per l'advocat de guàrdia.

En particular les parts han d'aportar els documents que acreditin la seva nacionalitat i la seva residència, la celebració del matrimoni i la filiació dels fills comuns, quan sigui procedent; han d'aportar també els documents que permetin valorar la capacitat econòmica de cada una, les necessitats econòmiques dels fills a càrrec, quan escaigui, i qualsevol altra circumstància que considerin oportuna.

4. En l'acte de compareixença, el batlle invita els cònjuges a posar-se d'acord sobre les mesures provisionals a adoptar. Aquest acord no és vinculant per a les pretensions respectives de les parts en el procediment principal de nul·litat, de separació o de divorci, ni per a la decisió que adopti el Tribunal en relació amb les mesures definitives. Si una de les parts, degudament citada, no compareix, s'ha de procedir en la forma prevista al punt 6 d'aquest article.

5. Si el cònjuges arriben a un acord, el batlle, després d'escoltar el Ministeri Fiscal, quan escaigui, pot aprovar-lo i, en aquest cas, dicta un aute en el qual resol l'adopció de les mesures. Aquest aute pot ser modificat en la forma prevista al punt 7 d'aquest article.

6. Quan els cònjuges no arribin a un acord, o l'acord a què arribin no sigui aprovat pel batlle, el batlle ha d'escoltar les seves al·legacions i les del Ministeri Fiscal, quan escaigui; ha d'examinar les proves que aportin, i ha de resoldre mitjançant un aute, que dicta en el mateix moment o dins

dels 5 dies hàbils següents. Per excepció, si el batlle, d'ofici o a instància de part, considera procedent practicar alguna prova que no es pugui dur a terme en el mateix acte, ha d'assenyalar una data per fer-ho al més aviat possible, però pot, tanmateix, adoptar algunes mesures amb caràcter provisionalíssim mentre no dicta la resolució. Un cop practicada la prova, el batlle la trasllada a les parts perquè en un termini de cinc dies hàbils formulin els escrits de conclusions, i resol dins dels cinc dies hàbils següents mitjançant un aute.

7. Les mesures provisionals adoptades queden sense efecte en el supòsit previst per l'article 51.2, quan siguin substituïdes per les que estableixi la sentència; o quan acabi el procediment principal d'una altra forma. Mentre subsisteixin, poden ser modificades pel batlle, en els supòsits en què s'hagi produït un canvi significatiu de les circumstàncies que es van tenir en compte per adoptar-les. El procediment serà el mateix que es preveu en aquest article."

Article 4. Introducció d'una disposició addicional primera

S'introdueix a la Llei qualificada del matrimoni una disposició addicional primera amb el text següent:

"Disposició addicional primera

1. En les demandes conjuntes de separació i de divorci, el batlle pot admetre com a prova les declaracions de testimonis que s'aportin per escrit, si estan datades i signades en totes les planes per la persona que declara, amb l'esment manuscrit "llegit i aprovat", i s'hi acompanya una còpia d'un document d'identitat del declarant.

2. El batlle també pot admetre com a prova les declaracions de testimonis a què es refereix l'apartat precedent en les demandes contencioses, quan s'aportin amb l'exclusiva finalitat d'acreditar la causa de separació o de divorci, i en les demandes de mesures provisionals i de modificació de mesures provisionals."

Article 5. Introducció d'una disposició addicional segona

S'introdueix a la Llei qualificada del matrimoni una disposició addicional segona amb el text següent:

"Disposició addicional segona

Les mesures previstes als articles 62 i 63 d'aquesta Llei es poden adoptar també, a instància de part, en relació amb les persones que no estiguin casades ni acreditin una unió estable de parella, i amb els seus fills. En aquest cas, la resolució adopta la forma de sentència."

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les normes o disposicions de rang igual o inferior que s'oposin o contradiguin el que estableix aquesta Llei.

Disposició final

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la data de publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA

DEL PROJECTE DE LLEI

DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI QUALIFICADA DEL MATRIMONI

1. ANTECEDENTS

La Llei qualificada del matrimoni, de 30 de juny de 1995, és la primera norma dictada pel Consell General que regula la institució del matrimoni en el nostre Ordenament jurídic. Es tracta d'una norma particularment sensible que, després de 16 anys d'aplicació, mereixeria ser objecte de reflexió; per això interessa assenyalar, d'antuvi, que el projecte de Llei que se sotmet a la consideració de la Cambra té un objectiu molt més modest i limitat, ja que pretén, únicament, modificar el règim de les mesures provisionals en els procediments de separació, de nul·litat i de divorci.

No es pot ignorar que, en aquesta classe de procediments, les mesures provisionals tenen, sovint, una enorme importància: des del moment en què una parella en situació de crisi matrimonial presenta una demanda de separació, fins que obté una resolució judicial en primera instància, transcorre, en el millor dels casos, un termini de varis mesos, que es pot allargar amb facilitat quan sorgeixen complicacions en matèria de prova. Durant tot aquest temps hi ha interessos necessitats de protecció: a partir del moment en què els cònjuges se separen físicament, només un d'ells pot ocupar el domicili conjugal, i sempre que hi ha fills menors cal decidir qui els conserva en la seva companyia, com s'exerceix el règim de visites de l'altre, i seria desitjable que comencés ja el pagament de la pensió d'aliments per als fills comuns i, quan sigui el cas, per al cònjuge que experimenta un desequilibri econòmic. Per consegüent, cal un procediment que permeti donar molt ràpidament una solució provisional a aquestes qüestions, mentre es tramita el procediment principal.

La Llei qualificada del matrimoni regula, en el seu article 63, un procediment per l'adopció de mesures provisionals, però aquest procediment no és suficientment àgil i, a la pràctica, el termini que transcorre fins que es dicten les mesures provisionals és, sovint, quasi tan llarg com el que dura el procés principal, de forma que les mesures provisionals no compleixen la funció que tenen assignada, amb greu perjudici per al justiciable.

És cert que l'article 64 de la Llei permet al Batlle, en casos de necessitat o urgència, l'adopció de mesures amb caràcter pràcticament immediat, "*inaudita altera parte*", però els òrgans jurisdiccionals han mostrat una molt comprensible prudència a l'hora d'adoptar mesures sense escoltar una de les parts afectades, i una jurisprudència ja consolidada restringeix l'adopció d'aquella classe de mesures urgents a supòsits veritablement excepcionals.

El Projecte de Llei parteix, doncs, de la constatació que, amb molta freqüència, el procediment de mesures provisionals previst per la Llei qualificada del matrimoni no dóna una resposta adequada a les necessitats a què hauria de servir, i es proposa modificar-lo amb la finalitat que les mesures provisionals puguin complir la funció que les és pròpia.

No s'ha preparat una memòria econòmica atès que la modificació proposada no ha de tenir incidència en el Pressupost General.

2. OBJECTIUS QUE PERSEGUEIX EL PROJECTE DE LLEI

El Projecte de llei vol donar als òrgans jurisdiccionals una eina que els permeti respondre amb caràcter provisional, però amb rapidesa i eficàcia, les necessitats més peremptòries dels justiciables mentre es tramiten els processos de separació matrimonial, de nul·litat o de divorci.

Amb aquesta finalitat, preveu un procediment totalment nou, que dóna èmfasi a l'oralitat i la immediació i que, tot respectant l'audiència prèvia de les dues parts interessades, ha de permetre al Batlle dictar les mesures molt ràpidament, àdhuc en el mateix moment de la compareixença, si ho creu convenient.

Aquesta modificació del procediment constitueix el gruix del projecte de llei. Tanmateix, ha semblat convenient aprofitar l'ocasió per introduir algunes altres previsions, relatives al procediment dels judicis de separació matrimonial, nul·litat i divorci, que han de contribuir a fer-lo més clar i més operatiu, i a millorar la seguretat jurídica.

Així, es proposa ampliar el ventall de mesures provisionals que pot adoptar el Batlle, recollir la pràctica de les demandes conjuntes, quan es tracta de procediments de mutu acord, indicar quin és el contingut probatori mínim que han d'aportar les parts, facilitar la pràctica de la prova en determinats supòsits, i estendre el procediment per a l'adopció de mesures en relació als fills comuns de persones que no estan unides per matrimoni ni per una relació estable de parella.

3. JUSTIFICACIÓ DEL TEXT

Article 1. *Objecte de la Llei*

L'article 1 es limita a assenyalar que l'objecte de la Llei és modificar la Llei qualificada del matrimoni. Compleix la doble finalitat de situar les modificacions i addicions que introdueix la Llei en el marc d'una norma anterior, que continua vigent, i de recordar expressament l'existència d'una modificació ja aprovada amb anterioritat.

Article 2. *Modificació de l'article 51.1*

La modificació es concreta en l'addició d'una frase al final del paràgraf, que diu literalment el següent: "*L'òrgan jurisdiccional pot igualment prohibir a un dels cònjuges entrar en contacte amb l'altre o amb els propis fills, en cas de perill greu per a la seva integritat física o psicològica.*"

La finalitat d'aquesta disposició és introduir, entre les mesures provisionals que pot adoptar el Batlle, la prohibició d'entrar en contacte amb la parella, o amb els fills, en supòsits excepcionals. Es tracta d'una mesura greu, l'adopció de la qual està condicionada a l'existència d'un perill greu per a la seva integritat física o psicològica que, òbviament, haurà de ser acreditat en el procediment. Tota vegada que es tracta d'una mesura provisional destinada, a ser substituïda per les mesures que es dictin en el procediment principal, de separació, nul·litat o divorci, té per la seva pròpia naturalesa una durada limitada en el temps, i no sembla necessari establir una limitació temporal expressa.

Article 3. Introducció d'un nou apartat a l'article 61

L'article 61 de la Llei qualificada del matrimoni estableix la possibilitat de separació de mutu acord dels cònjuges, però no preveu el procediment que s'ha de seguir amb aquesta finalitat. A la pràctica, aquella omisió ha estat suplerta per via jurisprudencial, però sembla aconsellable aprofitar la modificació de la Llei qualificada del matrimoni per establir de forma més clara unes mínimes normes procedimentals, i recordar que, també en aquests casos, és necessari un tràmit de prova.

Amb una finalitat essencialment didàctica, indica també quin és el contingut probatori mínim que el jutgador necessita per adoptar una resolució en aquesta matèria.

Article 4 Modificació de l'article 63

Aquest és l'article essencial de la reforma que es proposa: mentre que l'article 63 vigent preveu que l'adopció de les mesures provisionals s'ha de dur a terme a través d'un procediment escrit molt similar al procediment abreujat que se segueix per al judici de separació, nul·litat o divorci, el projecte proposa la introducció dels principis d'oralitat i immediatesa, i preveu que les parts, assistides dels seus advocats, compareguin conjuntament davant del Batlle amb la finalitat que aquest intenti posar-les d'acord sobre les mesures provisionals que seran d'aplicació. El Batlle conserva però tota l'autoritat sobre les mesures, ja que ha d'aprovar-les i es pot negar a fer-ho, malgrat l'acord de les parts.

En aquells supòsits en què no hi hagi acord entre les parts, o quan el Batlle no aprovi aquell al què haguessin arribat, s'ha de celebrar la prova en el mateix acte, i el Batlle pot dictar una resolució immediatament després, o dins dels 5 dies següents. Quan no sigui possible practicar immediatament la prova, s'estableix un procediment per fer-ho molt ràpidament, i un darrer tràmit de conclusions escrites però, mentre tant, el Batlle pot adoptar, ja amb caràcter provisionalíssim, les mesures que consideri convenientes. L'objectiu és que, en un tant per cent important dels casos, les mesures provisionals s'adoptin entre 10 i 15 dies hàbils després de la data de la sol·licitud, cosa que representaria un avenç molt substancial respecte del procediment avui vigent.

Per la seva pròpia naturalesa, aquestes mesures provisionals només romanen en vigor mentre estigui pendent el procediment principal, que és el de separació, nul·litat o divorci, ja que la resolució que hi posi fi contindrà un pronunciament sobre les mateixes qüestions; per això es manté la previsió que ja existeix en el text vigent en el sentit que les mesures queden sense efecte quan es dicti la resolució en el procés principal, o bé en el supòsit que el procediment principal no s'iniciï el dia previst per formular la demanda.

La nova regulació també fa possible una gran flexibilitat per canviar les mesures adoptades, en el cas que es donessin noves circumstàncies, i mentre no recaigui la resolució en el procediment principal.

Article 5. Introducció d'una disposició addicional primera

La disposició addicional primera és una norma de caràcter estrictament processal, que es refereix a la possibilitat de substituir la prova testifical celebrada davant del Batlle per la declaració escrita, datada i signada dels testimonis, en determinats supòsits.

La finalitat primera d'aquesta disposició no és altra que la de facilitar la pràctica de les proves en el mateix acte de la compareixença, ja que, com s'ha posat de manifest en la justificació de l'article 4, això resulta essencial per facilitar la ràpida adopció de les mesures provisionals.

Ara bé, una volta establerta l'esmentada possibilitat, no hi havia cap motiu per no fer-la extensiva també al procediment principal de separació o de divorci, en aquells supòsits en què es pot fer sense disminució substancial de les garanties processals. Així és, sens dubte, quan aquest se segueix sense contradicció, perquè la demanda ha estat formulada conjuntament per ambdós cònjuges. En els altres casos, és a dir, quan es tracta de procediments contradictoris, la possibilitat queda molt limitada.

Article 6. *Introducció d'una disposició addicional segona*

A la pràctica, des de fa anys els Batlles venen resolent demandes de mesures provisionals en relació als fills de persones que no estan prèviament unides per matrimoni ni per una unió estable de parella, aplicant per analogia les disposicions de la Llei qualificada del matrimoni. Ara bé, com que en aquests supòsits no hi ha un procediment principal de nul·litat, de separació o de divorci, perquè es tracta de persones que no estan casades, no hi ha una resolució posterior a les mesures provisionals, i aquestes tenen caràcter definitiu, sense perjudici de la possibilitat de modificació en cas que canviessin les circumstàncies que han estat tingudes en compte per a la seva adopció, per aquest motiu, els Batlles les venen adoptant ja per una resolució en forma de sentència, i no d'aute, tot i que aquesta possibilitat no està expressament prevista. La disposició transitòria segona pretén donar forma legal a aquesta pràctica.

Andorra la Vella, 7 de desembre de 2011